

NOVA DORA

Študijska knjižnica
dolž. iztis

Ljubljana

Stane letno 48 Din, mesečno 4 Din, za inozemstvo letno 120 Din.
— Oglasi za mm višine stolpca 40 p. Reklame med tekstom, osmrtnice in zahvale 50 p. Posamezna številka stane 50 p.

Izhaja
vsak torek, četrtek in soboto.

Uredništvo Strossmayerjeva ul. št. 1, I. nadstr. Telefon št. 53.
Upravništvo Strossmayerjeva ul. št. 1 pritličje. Telefon št. 65.
Račun kr. poštnega čekovnega urada št. 10.066.

Še nekaj iz koroškega pekla.

Pod tem naslovom prihaja mariborski »Tabor« obširen dopis iz Koroške, ki ga v naslednjem priročnem v izvlečku. Stavimo to radi tega, da vidijo naši čitatelji strašno sliko življenja naših krvnih bratov na Koroškem ter morejo s tem primerjati življenje in nehanje onih Nemcev in nemškutarjev, ki žive mirno in nemoteno med nami, se gospodarsko razvijajo in krepe, pri tem pa drzno kriče o nasilju in krivici, samo da ugledu naše države mednarodno škodujejo. To je ona premissijena nemška metoda, ki se med nami nezrelimi otroci dobro obnese. Da vse to bolje in sigurneje uspeva, so razni nemški milijonarji od časa do časa pripravljent, žrtvovati tudi denar v dobrodelne namene, dobro vedoč, da nosi težke obresti. Kogar med nami ta način postopanja preslepi, mu je težko pomoči, resnična nacionalna politika, ki hoče služiti državi in narodu, mora hoditi druga pota. Mi smo bili koj ob prevratu in smo prav tako še danes na stališču, da zavračamo vsako nasilje nad Nemci, da želimo in hočemo pozabiti vse stoletno nasilje, ki so ga izvajali nad nami, treba pa je, da se takozvani Nemci, ki žive med nami, užije v položaj nove države, ne z denarjem ampak z dušo in srečo. Ako pa hočejo hoditi svoja posebna pota, pri tem pa od našega naroda živeti in uživati dobrote državnega reda in zaščite, istočasno pa pošiljati v svet tožbe o namišljenih krivicah, potem je to za nas očiten dokaz, da se še niso spametovali in da še ni prišel za nas čas, da se bratimo z njimi, ki nas v tujem časopisju zahrbtno blatijo in v lokalnem časopisu vsak hip izživajo.

Pri nas in na Koroškem. Delovanje Slovencev na Koroškem, ki pod vodstvom slov. pol. društva v Celovcu izdaje svoj list »Koroški Slovenec«, je zadelo pri nemških strankah na velik odpor, četudi je to delovanje v skladu z državnimi zakoni in senžermensko mirovno pogodbo. Izraz sovraštva je posebno očiten v listih, kakor so: »Fr. Stimmen«, »Kärntner Tagblatt«, »Klagenfurter Zeitung«. Vse pa prekaša v nesramnosti Heimatsdienstovo glasilo: »Koroška domovina«. Skoraj ne izide številka brez kakega napada na Slovence-voditelje, tako duhovnike, učitelje, poslance.

ALPHONSE DAUDET:

Papeževa mula.

(Iz francoščine.)

(Konec.)

Uboga žival ni spala celo noč. Zdelo se ji je, da se neprestano vrtil na tel prokleti ploščadi ter da se ji smeje vse mesto, mislila je na nesramnega Tisteta Védèna in na krasno breco, katero mu bode dala jutri zjutraj. Prijatelji moji, kako breco! Od Pampérigousta bodo videli dim... Ko je mula kovala načrte za lep sprejem v hlevu, veste kaj je naredil Tistet Védène? Šel je na Rhôno, pel na papeževi ladji, ter odpotoval na dvor v Neapel v družbi plemiških mladeničev, ki jih je poslalo mesto vsako leto h kraljici Ivani, da bi se tam izurili v diplomaciji in lepem obnašanju. Tistet ni bil plemenit; toda papež ga je hotel nagraditi za skrb, ki jo je imel z živaljo, zlasti za delavnost, ki jo je razvijal na dan njene rešitve.

Kako je bila presenečena mula drug dan!

»Oh, potepuh! Nekaj je slutil...«, je mislila ter jezno otresala glavo. Toda

Kakor pred vojno, tako tudi sedaj očitajo Slovencem »hecanje«. Ako zahtevajo Slovenci slovenske šole, slovenske učitelje, slovenske duhovnike, ako imajo v popolnoma slovenskem kraju kako nedolžno gledališko predstavo (četudi je igra spisal kak nemški pisatelj), ako zahtevajo zase iste pravice kot jih imajo sodeželani nemškega jezika oziroma mišljenja, ako opravičeno protestirajo proti nekulturnemu, živinskemu postopanju Heimatsdiensta (požiganju hiš, pretepanju mirnih uglednih Slovencev, razbijanju shodov in gledaliških predstav itd.) tedaj je vse to »hecanje« in iredenta. Oba izraza na sta zadosten povod za nastop Heimatsdienst-ove bande, bodisi v obliki kofov, bikov in pesti, bodisi z besedami v listih, javnih uradih, pa tudi v deželnem zboru. Tako je vse kar ukrenejo Slovenci za svojo izobrazbo, obrambo in za svoj obstanek iredenta. Zato se nam ni treba čuditi, če je že celo uprizoritev nemške igre »Krivoprisežnik« (Meineidbauer od Anzengruberja) iredenta in je radi tega bilo nešteto ljudi do krvi pretepenih, med njimi tudi dež. posl. Polianec. To vse se lahko zgodi, kajti dosedaj še niti eden teh Heimatsdienstlerjevih pretepačev ni bil kaznovan. In kako tudi, saj so vendar sodniki sami voditelji teh pretepaških band, kakor je to bilo razvidno dne 12. marca tl. v Grebiniškem Kloštru. Tam je dež. sodni nadsvetnik Pötsch iz Velikovca in še drugi sodnik istotam vodil pretepače Heimatsdiensta. Njegovi zvesti pomočniki pa so bili župani iz Grebinja, Vovber in Velikovca, torej sami organi, ki so poklicani delati za sporazum med prebivalstvom.

Ni čuda tedaj, da iščejo koroški Slovenci v takih turških razmerah stike z narodnimi manjšinami v Avstriji, s Čehi in Hrvati. Češki poslanec J. Klimes traktirano in jedernato popisuje razmere na Koroškem sledeče:

1. Koroška je avstrijski pekel.
2. Heimatsdienst je društvo za zatiranje Slovencev.
3. Kar so fašisti na Italijanskem, to so Heimatsdienstlerji na Koroškem. Zaščite ni najti nikjer.
4. Oblasti nimajo avtoritete.
5. Nobeden narodno zaveden Slovenec ni varen življenja, varno tudi ni njegovo imetje.
6. Za Slovence zakon o tajnosti pisem ni veljaven.

je vseeno, le pojdi, indobnež! Gotovo prideš nazaj, breca ti ne izostane... le čuvaj se!

In res jo je imela vedno v spominu. Po Tistetovem odhodu je žival mula mirno ter dobivala živež kakor prej. Nič več ni bilo Quiqueta, nič več Bélugueta v hlev. Lepi dnevi dišečega vina so se zopet povrnili. Z njimi prejšnja zadovoljnost, dolg počitek in poskočni koraki, kadar je šla čez avignonski most. Od časa njene nastolovščine je zapazila vedno, da jo ljudje ne spoštujejo tako. Otresali so z glavo po ulicah, stari so jo začudeno gledali, otroci so se ji posmehovali ter kazali na zvonik. Še celo dobri papež ni imel več takega zaupanja do nje. Ko se je ob nedeljah vračal iz vinograda in nekoliko podremal na njenem hrbtu, je vedno mislil: »Kaj ko bi se zbudil vrhu zvonika.« Mula je zapazila vse to in je veliko trpela, ne da bi kaj rekla, samo kadar so izgovorili ime Tisteta Védèna vpričo nje, so se tresla dolga ušesa in nabrusila je z nasmehom podkev na flaku...

Sedem let je preteklo, koncem sedmega leta se je vrnil Tistet Védène z neapelskega dvora. Ni še vse dokončal,

7. Vsakdo ve, da so požigali delo Heimatsdienstlerjev.

Najpodležje je pa, da koroški list brez izjeme kriče v svet, kako zatirani so Nemci v Jugoslaviji. Najboljši odgovor za vse to bi bil, ako bi v Jugoslaviji:

1. Pustili toliko nemških šol, kot jih imajo koroški Slovenci slovenskih 0.
2. Da bi namestili med Švabe učitelje in duhovnike, ki ne znajo nemško.
3. Da ustanovimo v Sloveniji društva ala Heimatsdienst z bandami za pretepanje Nemcev in nemčurjev. Bandam naj bi načelovali sodniki, ki bi potem obsodili pretepane in ne napadalec, kakor to dela sodnik dr. Ravnik v Piibkerku (Uranšek) in drugi znameniti sodniki v Celovcu (Košir-Grubelnik). Ta naš Heimatsdienst naj bi tudi kontroliral vse došlece iz Koroške in jih eventualno dal pretepti.
4. Sodniki bi morali biti pod strogo kontrolo, da kaznujejo vsakega nemškutarja in Nemca že samo zato, ker je nemškega mišljenja, kakor so to storili sodniki v Celovcu, ki so obsodili gosp. Grubelnika in kaplana Koširja samo zato, ker sta slučajno Slovenca.

Nemško časopisje piše siedeče:

»Sicer pa opazujejo Slovenci razvoj v nemškem taboru od strani. Združitev Nemcev brez razlike mišljenja jih je naravnost presenetila, kajti nadejali so se pridobiti Nemce za lastne slovanske namene(!) Iz tega torej ne bo nič. — Nemci ne nastopajo samo skupno, ampak hočejo tudi hoditi lastna pota. V prhodnje volitve v skupščino lahko gledamo z zaupanjem, ako se bodo razmere Nemcev v SHS tako ugodno razvijale. Nemci prav lahko dobiijo v beograjski skupščini uvaževanja vredno zastopstvo, ki sicer ne bo številno močno, vendar pa bo vpoštevano vsled gospodarske moči in inteligence, ki stoji za tem zastopstvom.«

Zdravstvena vzgoja mladine.

(Dalje.)

Če zahteva učni načrt srednje šole ali dekliškega liceja poleg učenja rodnega jezika še dva ali tri tuje jezike, ali načrt humanistične gimnazije poleg dveh, treh živih še kar dva mrtva jezika, so take zahteve pretirane. Pa ne samo to, tudi način pouka je mnogokrat samovoljno pretiran. Če naganjajo pouk

zvedel je, da bode umrl prvi papežev izdelovalec gorčice ter dospel hitro v Avignon. Ker se mu je zdelo mesto dobro in primerno, se je požuril, da je dobi.

Ko je vstopil intrigant Védène v papežovo dvorano, ga je sveti oče komaj spoznal tako je zrastle in postal močan. Reči moramo, da se je dobri papež zelo postaral in ni mogel več razločevati brez očal. Tistet se ni nič strajati.

»Kako veliki sveti oče, vi me ne poznate več?... Jaz sem Tistet Védène!...«

»Védène?...«

»Seveda, saj veste dobro... tisti, ki je nosil vaši muli vino.«

»Da, da, sedaj se spomnim... Dober dečko, ta Tistet Védène!... In sedaj, kaj hoče od nas?«

»Oh, nekaj prav malenkostnega, veliki sveti oče... Prišel sem vas prositi... Oprostite, ali imate še vašo mulo? Se-li dobro počuti?... Oh! toliko bolje!... Prišel sem vas prositi za mesto prvega izdelovalca gorčice, ki bode umrl.«

»Ti prvi izdelovalec gorčice!... Ti si vendar premlad. Koliko si star?«

zgodovine, verouka, zemljepisja, literature do mehničnega drdranja nevarnih dogodkov, oseb in letnic, do napametnega učenja celih odstavkov, zvezkov in knjig, je vse to pretirano. Našim dečkom in deklicam se s tem prizadeva kruta krivica in škoda na zdravju, ne da bi imeli od takega učenja kako resnične koristi.

To so pretežka bremena, nespačetna mučenja, so samovoljna farza sodobne pedagogike. Ne damo se prepričati, da bi bila vsa ta trpinčenja, navijanja in ožemanja otroških možganov opravičena pedagoški indidaktičen postulat, marveč se nam vsiljuje domneva, da vpliva tak polygloten kvartet: s štirimi slovnici, štirimi besednjaki in štirikratnimi nalogami, ko otrok niti enega, namreč rodnega jezika ne obvlada, da vpliva to mehničeno drdranje na izmučene možgane in zbičano živcevje naše mladine slično, kot učinkuje nočni žabji orkester na utrujeno uho spanja potrebnega človeka. Gospoda! Ni mi na tem, da bi pretiraval ali najašč slikal tako črno, gre mi, iskreno rečeno za stvarno omejitve, za resni napredek, če se poslužujem kake pikre besede. Imamo prepričanje, da naše šole v obče niso slabe glede umstvene izobrazbe, dasi so tudi izjeme — postati pa morajo dobre tudi glede zdrave vzgoje — in zato se ne smemo bati, javno nastopati z odkrito besedo.

Vseh škod, ki jih povzročajo dolgoletno šolanje, ne more niti najboljša uprava, niti še tako vesten, decoljuben učitelj odstraniti in resnica ostane, da če bi dosegla vzgoja vzor mogočega v šoli, bi preostale le še škode, ki se zaenkrat ne dajo odstraniti. Tako je glede vzgoje povsod v življenju ne le v šoli. Šola pa se nam vidi poklicana, da z vzgledom prednjači, ker mora postati vodilna vzgojna sila. Kako bi se učenci ugodno telesno razvijali, ne da bi zaostajali umstveno, poskušalo se je že marsikaj. Ustanavljale so se šole s specialnim namenom, da so porazdelili učence v posebne razrede, ločene po njih duševnih in telesnih sposobnostih in nesposobnostih — ustanavljajo se dalje šole v prosti naravi zunaj mest, gozdne šole. Skušalo se je vpeljati več prostega časa v šole, menjavo dušnega in telesnega dela — uvedba obvezne telovadbe v šolah. Nasvetujejo izpremembo učilnic v vzgojevalnice, kar se pa lažje zahteva, kot izvede. Kako se naj vpeleje v šole poleg

»Dvajset let dva meseca, presvetli knez, pet let več kakor vaša mula... Oh, božja palma, pridna živalica!... Če bi vi vedeli, kako sem ljubil to mulo!... Kako mi je bilo dolg čas po njej v Italiji!... Ali mi dovolite, da jo pogledam?«

»Seveda, otrok moj, ti jo bodeš vdel.« je odgovoril papež ginjen... »In ker jo ti tako ljubiš, to pridno žival, nočem, da bi bil daleč od nje. Od danes naprej te postavim za prvega izdelovalca gorčice... Moji kardinali bodo zabavljali, pa naj, saj sem navajen. Pridi, jutri nas najdeš, ko gremo od večernic, obesili ti bomo znamenje tvoje službe vpričo celega kapitlja in potem... te peljem pogledat mulo in šel bodeš z nama v vinograd... hé, hé! Pojdi...«

Če je bil Tistet zadovoljen, ko je šel iz velike dvorane, s koliko nepotrpežljivostjo je čakal na obred prihodnjega dne, vam ni treba pripovedovati. V palači je bil pa še nekdo, ki je bil še zadovoljnejši in nestrpnejši: Bila je mula. Odkar se je vrnil Védène pa do večera, se je urila neprestano in tolkla s koptom v zid. Tudi ona se je pripravljala za obred...

umstvenega pouka vzporedno še telesna nega in vzgoja, danes še ni rešeno vprašanje. Vpraša se dalje, naj bi se li uvedel dvotirni sistem, ali naj bi ostala pod enim vodstvom dušna in telesna vzgoja. Kakor vidimo, bo treba še mnogo proučevanja in dela. Za vsa ta šolsko-vzgojna vprašanja pobrigati se bo morala vsa javnost, ne le gotovi krogi, ker le tedaj bo pričakovati uspehov.

VI.

O šolski higijeni so pisali že debete knjige in še jih bodo pisali. Omenili smo že, da so faktično uvedene danes mnoge naprave splošno higijeničnega pomena. Ne moremo pa tega trditi glede osebne higijene bodisi učiteljstva bodisi učencev. Ta zadnja trditev ni prosta izmišljotina, dokazana je na mnogih primerih ob mnogih prilikah. Ni tu prostora navajati podrobne podatke, naj le omenim, da že vsakoletni vojaški nabori izpričujejo, da so mladeniči, ki so malo posedali po šolah neprimerno krepkejši kot v nasprotnem slučaju.

Učni predmeti se množe v šolah kvantitativno in kvalitativno. Vsak učitelj zahteva navadno več, kot manj. Vedno več predmetov, več ur, intenzivnejše znanje, ko pa je dnevno in tedensko le gotovo število ur na razpolago. Kam naj to vede? Zahteve postajajo vsako leto večje, daši je zdravniško neizpodbitno dokazano, da namreč po zakonu **utrujenosti** niti s pomnožitvijo ur, niti s še tako pretkano sestavo učnih predmetov ni mogoče več v otroške glave ubiti, ne da bi opasno trpelo centralno živčevje in celo dušno in telesno zdravje otrok. To je dognano po eksaktnih poskusih na učencih samih. Otrok se namreč kaj hitro utruji, telesno in duševno in preko gotove meje ne more več slediti pouku in predstavam. Spomin ga zapušča, otrok postaja nepazljiv, nemiren, živčno razdražen. Odporna sila možganov je sicer individualno različna, a nad gotovo stopnjo le ne gre. (Dalje prih.)

Politične vesti.

Min. preds. Nikola Pašić ponesreči. 24. tm. se je vozil Nikola Pašić proti ministrskemu predsedništvu, vsled nespretnosti mladega šoferja je zadel avto z vso silo v voz cestne železnice. Sicer se ni prevrnil, vendar je bil sunek tako silen, da je odletel min. predsednik v vozu z vso silo sem in tja. Spravili so ga domov. Poklicani zdravnik dr. Cohen je ugotovil kontuzijo na levi strani prsnega križa, večjo poškodbo na nogi in na križu. Vest o nesreči se je naglo razširila po Beogradu in je zbudila veliko pozornost in sočutje.

Ukaz o upravnih razdelitvi podpisani. 24. aprila je bila podpisana naredba o upravnih razdelitvi države na oblasti. Vladin ukaz o teritorialni razdelitvi kraljevine v smislu ustave določa sledeče upravne oblasti: 1. Bača s sedežem v Novem Sadu, 2. Beograjska v Beogradu, 3. Bitoljska v Bitoli, 4. Braničevska v Požarevacu, 5. Vrbaska v Banjaluci, 6. Dubrovačka v Dubrovniku, 7. Zagrebska v Zagrebu (z Varaždinom, Medimurjem, delom zagrebske županije in delom belovarske županije), 8. Zetska na Cetinju, 9. Kosovska v Pri-

Prihodnji dan po končanih večerih, je prišel Tistet Védène na papežev dvor. Ves visoki kler je bil zbran tam, kardinali v rudečih talarjih, zagovorniki hudiča v črnem velurju, opati z nizkimi mitrami, služabniki v vijoličastih oblekah, papeževi vojaki v praznični uniformi, tri bratovščine spokornikov, puščavnik z gore Ventoux, nižja duhovščina je šla zadaj z zvončkom, flagelantjev nagl do pasu, vsi, vsi, do podjateljev blagoslovljene vode, tisti ki pržiža in tisti ki ugaša... nihče ni manjkal. Zvonovi so zvonili, streljali so, godba je igrala, vmes so se pa oglašali tamburini, ki so klicali na ples na avignonski most...

Ko se je prikazal Védène sredi zboru, je njegov nastop in lep obraz povzročil mrmranje splošnega občudovanja. Bil je krasen Provencalec, blondin z lepo porčesanimi lasmi, z lepo bradic. Govorili so, da so se v tej lepi svetli bradi igrali često prsti kraljice Ivane. Sire Védène je imel res fini nastop in pogled, kakoršnega so ljubile kraljice. Danes je spremenil neapolitansko obliko z rudeče obrobljeno provencalsko,

štini, 10. Krajiška na Sušaku odnosno v Karlovcu, 11. Ljubljanska v Ljubljani, 12. Mariborska v Mariboru, 13. Mostarska v Mostaru, 14. Niška v Nišu, 15. Osiječka v Osijeku (z županijo viroviško in požeško ter ostankom belovarske), 16. Podrinska v Šabcu, 17. Potiska v Bečkerek, 18. Pčinjska v Kumarnovem, 19. Raška v Novem pazaru, 20. Sarajevska v Sarajevu, 21. Splitska v Splitu, 22. Skopska v Skoplju, Sremska v Vukovaru, 24. Tuzlanska v Tuzli, 25. Šumadijska v Kragujevcu, 26. Mesto Beograd. — (Dele se torej Vojvodina na 2 upravni oblasti, Bosna 4, Dalmacija 2, Slovenija 2, Črna gora 1, Hrvatska 4 in Srbija na 11.)

Nemški odgovor na protestno noto. Nemški odgovor vsebuje med drugim konstatacijo, da v londonskem izvedniškem programu glede Rusije niso vpoštrevani nemški interesi in da se na upravičene nemške želje prav nič ne ozira. Nemška delegacija da je bila zato prisiljena, da neposredno zastopa nemške interese, ker bi prišla sicer končno v položaj, da bi ji bil v komisiji za ruske zadeve predložen načrt za obnovo Rusije, ki bi bil za Nemčijo nesprejemljiv, a od večine že akceptiran. Želja Nemčije je, da se v slučaju, ako se posreči na konferenci urediti rusko vprašanje, prizna tudi rusko-nemška pogodba, ki se ne vmešava v razmerje tretjih držav. Vrhutega odgovorja temeljna misel te pogodbe stremeljenjem, ki jih zasleduje genovska konferenca, to je: da se pozabi preteklo in ustvari temelj za svetovni mir in obnovo Evrope.

Italijanske zahteve. Pogajanja med jugoslovanskimi in italijanskimi zastopniki ne morejo iz mesta. Kakor izve vaš dopisnik z avtoritativnega vira, slone italijanske zahteve na sledeči argumentaciji: Italija zahteva revizijo rapalske pogodbe. Stoji pa na stališču, da je za njo pravno obvezen le javni del rapalske pogodbe, ker le ta je bil od italijanskega parlamenta ratificiran, ne pa tudi tajni aneks, ki urejuje vprašanje Baroša. Ker se ta aneks ne strinja z ratificirano pogodbo, je sedaj naloga pogajanj, da se spravi oba dela v sklad. Italijanska vlada smatra, da bi se dalo to doseči najlažje in najbolje na sledeči način: Italiji in Jugoslaviji naj se zagotovi enak vpliv na Reko, zlasti kar se tiče prometnih in gospodarskih vprašanj. Zato pa naj se prikloni Reki cela baroška luka, ki tvori z mestom nedeljivo gospodarsko enoto. Po italijanskem mnenju Jugoslavija lahko na ta predlog pristane, ker bo imela na Reki enako besedo kakor Italija. Drugi del italijanskih zahtev zadeva Zadar, ki naj dobi tako veliko zaledje, da bo mogel živeti. Naša delegacija italijanske predloge slej ko prej odklanja. V tem smislu se glase tudi navodila, ki jih je sprejel danes dr. Ninčić iz Beograda. Zato se splošno pričakuje, da bodo pogajanja v Rapalu že v prihodnjih dneh definitivno prekinjena.

Rusija priznala carske dolge. V odgovoru sovjetske delegacije na spomeno londonske konference ekspertov priznava Rusija carske dolge. Antanta je z odgovorom zadovoljna.

Razširjajte „Novo Dobo“!

da bi počastil svoj narod. Njegovo kapo je dičilo veliko pero kamarganskega ibisa.

Ko je vstopil prvi izdelovalec gorčice, je pozdravil z galantnim obrazom ter šel k prestolu, kjer ga je pričakoval papež, da bi mu izročil insignije njegove službe: žlico iz rumenega lesa ter obleko zafarbanste barve. Mula je čakala pod stopnicami, vsa nervozna, da bi že šla v vinograd. Ko je šel Tistet Védène mimo nje se ji nasmejale ter se je ustavil, da bi jo parkrat prijazno pobožal po hrbtu pogledavši po strani, če ga papež vidi. Prilika je bila izvrstna... Mula se je pripravila:

»Le čakaj, sedaj jo izkupiš potepuh! Sedem let že čakam na te.«

Brcnila ga je tako močno, tako grozno, da so videli dim od Pampérgousta, rumen vrtnec, v katerem je plaval ibisovo pero, to je bilo vse kar je ostalo od nesrečnega Tisteta Védène!...

Mule navadno ne brcnejo tako močno. Ta pa je bila papeževa mula in pomislite, sedem let ni pozabila... Ni lepšega vzgleda cerkvenega maščevanja.

Celjske novice.

Celje, 24. aprila. (Izv.) Danes se je pripeljal v Celje šef demokratske stranke g. Ljuba Davidovič. Okrog poldne je prišel s precejšnjim spremstvom v kavarno »Evropa« in hotel in vsak način govoriti z dr. Novačanom. Spremljevalci Ljube Davidoviča so dr. Novačana iskali vsepovsod, vendar ga niso mogli nikjer najti. — Tako dostovno po »Slovencu«, ki ga je nekdo vendar preneusmiljeno potegnil, samo ne vemo jeli že to povzročilo navdušenje za dr. Novačanovo republikanstvo ali pa skrivnostne pretekle zveze med kmetiči in demokrati. V Celju je bil namreč g. minister Pucelj in g. minister Vukičević, ki sta se vračala od slavnosti otvoritve novega mostu čez Muro pri Veržeju.

Celjski trg. Mesa na stojnicah in v mesnicah je dovolj. Cene govedini od 40—52 K za kg, teletina 52 K, svinjetina 76 K, kozlički 40 K, slanina 94—96 K. — Kvaliteta mesa daleč zaostaja za cene. Ker je pričakovati letos obilo trave in sena, bo ponudba živine vedno manjša. Kar bodo kmetje prodali, šlo bo večinoma v roke izvoznicarjev. Pričakovati je daljnega naraščanja cen mesu. Jaje je na trgu obilo. Cena 3—4 K za komad. Zelenjave je dovolj, cene polagoma popuščajo. Moka se trži po 26 K najfinjša, ostale slabše vrste so cenejše. Sprememb v ceni moke začasno ni pričakovati. Povojenega mesa je na stojnicah in v trgovinah obilo. Cene 120 K kg svinjine, rebra 80—90 K. Mast se trži po 100—104 K kg. Perutnine je malo videti. Mladih piščancev še ni. Kure po 140 K komad, purani in gosi okrog 200 do 300 K. Cene so le približne, ker odloča kakovost živali. Popolna anarhija vlada glede mleka. Zadnje dni pred prazniki čakalo je na kolodvoru in cestah v okolici stotine žensk na kmetice, ki so mleko prinesle. Bilo je polno divjih in neprijetnih prizorov. Kmetice so navijali cene po lastni volji, kot so hoteli. Plačevalo se je 10—12—14—16 K in še več za liter. Občinstvo je samo krivo tem cenam, ker plačuje in preplačuje vsako ceno, ki se zahteva. Kvaliteta mleka je naravnost strašna. Mestni tržni organi so v dneh pred prazniki zaplenili do 100 litrov mleka, v katerem je bilo ugotovljeno do 50% vode. Nobena kazen ni stroga dovolj, da te brezvestne izkoriščevalce mestnega prebivalstva kaznuje. Rib za praznike na trgu ni bilo. Le pri posameznih tvrdkah je bilo par kg svežih rib slabše kvalitete naprodaj. Tudi tozadevno bi se moralo nekaj ukreniti, da bi bil trg vsaj o praznikih z ribami dovoljno založen. Južnega sadja je bilo dovolj. Oranže po 8—10 K, limone 2—3 K komad. Ostalega sadja je prav malo. V cenah špecerijskega blaga ni bistvenih sprememb. Sladkor v kockah stane 76 K kg. Na trgu se je pojavilo nekaj krompirja po ceni 5—6 K za kg.

Mariborska vojaška godba bila je kar tri dni v našem mestu. V soboto zvečer sodelovala je pod vodstvom kapelnika Herzoga pri pravoslavni prireditvi v »Unionu«. V nedeljo opoldne bil je promenadni koncert v mestnem vrtu, ki je bil izvrstno obiskan. Lepo spomladansko vreme, ter krasni zvoki godbe, ustvarili so med poslušalci veselo, živahno razpoloženje. Zvečer je igrala godba v kavarni Evropa, ki je bila mnogo premajhna, da sprejme vse obiskovalce. V torek je bila lepa parača vojaštva, katerega strumni nastop ob zvokih godbe je vzbudil po celem mestu živahno zadovoljstvo. Splošno smo slišali le pohvalo o tem prekrasnem nastopu naše vojske. Bataljon takih junakov bi zadostoval, da na Reki vzpostavi takojšnje popolen red in mir. — Kot nam poročajo, je kapelnika Herzoga baš to noč, ko je dirigiral koncert v Unionu, zadel težka nesreča. V Ljubljani mu je namreč nenadoma umrla njegova žena. Naše iskreno sožalje.

Težkoče v manufakturni trgovini. »Jugoslovanski Lloyd« v Zagrebu javlja, da je prišla manufakturna trgovina v Sloveniji v zelo težaven položaj. — Mnogo tvrdk se bori s plačilnimi težkočami. Med drugimi je po bilanci pasivna tvrdka Friderik Jakovič v Celju z 2 milijoni kron in Franc Derenda v Ljubljani z 12 milijoni kron. Gospodarski krogi trdijo, da se bo položaj manufakturne trgovine še poslabšal.

Vzor vsem drugim društvom naj bi bilo »Kolo jugoslovenskih sester v Celju«, ki je nabralo za »Dom kraljice Ma-

rije« 20.000 K. Celjske Kolašice vedo, da je najmanje polovica otrok in mater, ki iščejo pomoči po ljubljanskih zavetiščih in pri socialnem skrbstvu, doma s Štajerske. Vedo torej, da izpolnjujejo hvalevredno narodno dolžnost, da delajo za svoje rojake, ako prispevajo za skupni dom, ki naj postane pribežališče vseh »ponižanih in razžaljenih«. Naj bi našle vrle Celjanke mnogo, mnogo posnemovalk! Narodni ženski Savez SHS, slovenski del.

Povodom III. vseslovenskega trg. shoda v Celju se vrši v soboto dne 29. tm. v veliki dvorani Nar. doma koncert mariborske vojaške godbe (36 mož) združen z veliko narodno slavnostjo v vseh gornjih prostorih Nar. doma. Opozarjamo na to lepo prireditev vse naše občinstvo!

Vožnja po hodnikih za pešce. V zadnjem času se je nenavadno razpasla zopet grda razvada vožnje po hodnikih za pešce. Posebno v Gaberjih in na Bregu, ter na cesti proti Žalcu je dnevno mnogo slučajev, da se morajo pešci izogibati brezobzirnim kolesarjem, ki drvijo po tleh, za nje prepovedanih hodnikih. Tudi manjši vozovi vporabljajo prav radi to pot. Pozivljamo poveljstvo policije, da energično poseže vmes ter to brezobzirnost v krali uduši. Da tudi v mestu ter v mestnem vrtu takih slučajev ne manjka, ni treba posebej povdarjati.

Povišanje monopolske takse na sladkor. Naše časopisje že nekaj tednov piše o nameravanem povišku monopolske takse na sladkor, govori se o 100% nem povišku, kar bi čez noč značilo povišek sladkorja na preko 80 K v kockah in na 76 K za kristalni sladkor. Preko teh in podobnih samo navideznih malenkosti gremo vse preveč mirno in nekam fatalistično, pomisliti pa je pri tem treba, kaj je danes našim srednjim slojem - uradniškim in delavskim rodbinam kava: kava v teh naših gospodinstvih ni luksus, ki se servira po opulentnih obedih ali večerjah, kava je pri nas hrana, ki je že danes dosti grenka, naj pa postane tako grenka in draga, da nam bo nedosegljiv luksus, kakor nam je postalo meso. Vemo, da je danes vsako novo obdačenje nesimpatično, da se pa v naši finančni upravi baš na vse življenske potrebščine nalaga že davek, da se malega človeka doslovno uniči in neizbežno tira v obup, to je pa sistem, ki kriči po remeduri. Nadaljna posledica bo krič na trgovce in prav nepotrebni in krivični očitki na njih adresu. Živeti moramo vsi, in s tem se državi slabo služi, ako se 80% naroda ubija in tira v beraško revščino.

Razglas. Od 1. maja 1922 bo izdajal in vidiral potne liste policijski oddelek okrajnega glavarstva v Celju. Vrvarska ulica št. 1 in sicer za njemu prideljeno območje, to je: Mestna občina Celje in od občine Celje okolica kraji: Breg, Gaberje, Lava, Lisce in Zavodna. Stranke, ki stanujejo v navedenem okolju, se pozivljajo, da se v potnih zadevah od 1. maja 1922 naprej obračajo naravnost na »Policijski oddelek okr. glavarstva in ne več na okr. glavarstvo.

Pustolovec ali slepar. Pred par dnevi se je pojavil v Celju neki Jovo Carmin, si najel sobo »Pri belem volu«. Prosil je posojilnico v imenu dijaškega društva »Plamen«, da prepusti dvorano brezplačno, v kateri hoče imenovano društvo prirediti dramatični in pevski večer. Med tem se je obrnil s prav navadnim oklicem tudi do dijaštva, da name-rava že prihodnje dni izdati prvo številko dijaškega glasila »Plamen«. V to svrhu naj dijaki deponirajo pri gimnazij-skem slugi določeno članarino. Oglas je prišel v roke ravnateljstva, ki je takoj upravičeno sumilo, da stvar ni v popolnem redu. Poizvedbe, ki jih je uvedio, so dognale, da ni dijak iz Ljubljane, kakor se je prijavil, ampak neki Ivan Mrak, bivši učenec ptujske gimnazije. Medtem se je tudi že izselil iz hotela k »Zamorcu«. Policija ga je začasno dala pod ključ, kjer lahko naprej premišljuje o svojem »Plamenu«.

Prijavni urad išče radi dostave pisem: Petra Hrastensček, ki ima zvezo s Hrvatsko banko v Zagrebu, Ivana Pavič, ki ima zvezo s tovarno slavnikov P. Ladstätter & sinovi v Domžalah, nekoga Ivana Žaica in večtrgovca Ludvika Kuhariča.

Slabo vreme je v zadnjih dneh nekako stalno. Nalivi sledijo eden druge-mu. Vsi gorski potoki so izredno polni

vode ter povzročajo mnogo škode. V bližini so nekateri kraji, posebno okrog Ostrožnega in Čreta, stalno z vodo zaliti. Mrzlo mokrotno vreme silno zadržuje rast. Travniki, pašniki, niive, polja in vinogradi nujno rabijo toplega, sukega vremena, ker so v rasti zaostali.

Kino Gaberie. Danes v sredo in jutri v četrtek ameriška veseligr »Mister 44«. V glavni vlogi Har. Lockwood.

Prosveta.

MESTNO GLEDALIŠČE V CELJU.

Danes v sredo 26. aprila abonent predstava dr. Ant. Novačanove dejanske drame »Večič«. Gostuje g. Milan Skrbinšek. Igra se ne ponavlja.

LJUDSKO VSEUČILIŠČE V CELJU.

Zadnjič, dne 24. aprila tl. je predaval vladni svetnik, gosp. **Em. Lilek**. Izbral si je temo »zemljepisne in narodopisne črte o Bosni in Hercegovini«. Predavatelj je zanimivo in nazorno obdelal osnov na podlagi zemljevida. Govoril je ves čas prednašanja v srbohrvatskem jeziku in to tako lepo in razločno, da ga je izmed številnih poslušalcev vsakdo razumel. In tako je prav! Zakaj bi se ne vršila nekatera predavanja tudi v našem južnem deželnem govoru, ko ga brez težave razume tudi manj izobražen človek. Zraven mene je stal neki delavec in se izrazil koncem predavanja proti svojemu sosedu tako-le: »Prav vse sem razumel, in pa lep je ta srbski jezik«. Spominjam se, da sem nekje čital, da je imel prof. in poslanec Reisner med bosnjaki in Srbi tudi večje govore v slovenskem jeziku, kar so poslušali tudi naši južni bratje z velikim navdušenjem in tudi vse razumeli. Torej, spoznavajmo in zblížujmo se, saj smo eden narod — Jugosloveni. Gospod svetnik nam je povedal vse zanimivosti dežele in naroda Bosnjakov in Hercegovcev. Povdarjal je tamkajšnje klimatične razmere, opisal pogorja, kjer počivajo še neizmerni zakladi železa, bakra, mangana itd., opozarjal na petrolejske vrelce in zaloge kamene soli ter med razpravo posegel tudi v zgodovino teh krajev. Nadalje nam je razlagal o rodovitnosti in krasoti tamkajšnjih dolin ter pokazal poslušalcem mnogo dragocenih predmetov iz lesa in kovin, kot predmetov bosniške domače industrije, kakor: razne posode, orodje, manjše kose pohištva ter umetno izdelane vezenine in tkanine, katero blago je prinesel g. Lilek seboj izza večletnega službovanja v Bosni. — Ljudskemu vseučilišču celjskemu je čestitati, da ima za predsednika tako visoko naobraženega moža, ki je pa tudi neumorno delaven; saj je bilo to že njegovo četrto predavanje, katera vsa zaslužijo najlepšo pohvalo in celo priznanje. Čast možu, ki se nesebično žrtvuje za napredek in izobrazbo naroda!

Fran Erjavc: Srbske pripovedke. V Ljubljani, 1922. Tiskala, izdala in založila Učiteljska tiskarna, str. 198. Cena vezani knjigi 18 Din. Znana sta veliko bogastvo in lepota srbske narodne pesništva, zato bo gotovo vsak z največjim veseljem pozdravil srečno misel Učiteljske tiskarne, ki nam je poklonila zgoraj navedeno zbirko »Srbskih narodnih pripovedk« v prevodu Fr. Erjavca. — Knjiga obsega 30 pravljic in pripovedk iz Vukovih in drugih zbirk srbskega narodnega blaga ter je namenjena zlasti mladini, ki jih bo gotovo čitala s največjo naslado, saj ji še vedno tako primanjkuje res dobrega čtiva. Upamo, da bo po knjigi rad segal vsak, saj ji je dalo založništvo tudi zelo okusno zunanjo opremo.

Stříbrni Dominik: Simon Gregorčič. V Ljubljani 1922. Izdala in založila Tiskovna zadruga, 152 str. (Pota in cilji 10. zv.). Knjiga je slovenski prevod češkega spisa mladega, žalibog že pokojnega učenjaka. Po kratki biografiji Gregorčiča podaja po drobno, z vsu znanstveno metodo a vendar poljudno napisano analizo Gregorčičevega pesniškega dela. Iz vsega dela odseva ne samo temeljito znanje predmeta, ki ga je napisal pisatelj vseskozi preštudiral, ampak tudi velika pisateljeva ljubezen do Gregorčiča in njegovega naroda. Odkar je Čelakovski pred devetdesetimi leti pisal o Prešernu, nismo dobili iz češkega peresa s takim znanjem in tako ljubeznijo pisane knjige o kakem slovenskem pisatelju. Saj se skoro lahko reče, da niti mi sami nimamo

o nobenem našem pisatelju tako podrobne pisane razprave, kakor je ta češka. Tako je knjiga znamenit pojav tudi na polju znanstvene književnosti, prekrasen spomenik češkoslovenske vzajemnosti, ljubiteljem Gregorčičeve pesni, posebno njegovim ožjim rojakom pa najlepši dar. Knjiga se naroča pri Tiskovni zadrugi v Ljubljani, Prešernova ul. 54. Cena broširanemu izvodu 10, mehko vezanemu 15 Din.

Dopisi.

Zalec. Podružnica Jugoslov. Matice za Zalec in okolico je v t. l. odposlala glavni podružnici v Ljubljani že 1435,5 Din in sicer a) prostovoljni prispevki povodom občnega zbora 100 Din, b) dar g. Naraksa 12,5 Din, c) članarine (učiteljstvo plačuje potom svoje organizacije) dosedaj 175 Din, č) g. inženjer Sinkovec nabral v Grižah 76 Din, d) isti nabiratelj povodom javne zbirke 182,5 Din, e) žalski tarokisti po g. V. Pilihu 375,5 Din, f) dar Savinjske posojilnice 50 Din, g) povodom javne zbirke v Zalcu in bližnji okolici po šolskih otrocih osnovne in meščanske šole 375 Din, h) g. Ocvirk, zastopnik veletrgovine V. Vabič povodom potovanja v Bačko 93 Din. Vsem navedenim izreka pristrčno zahvalo odbor podružnice.

Rogaška Slatina. Znano brivnico možki in damski salon v Rogaški Slatini, last A. Dummler v Mariboru, je prišel v narodne roke. Gospod Josip Holy, brivec in vlasuljar iz Brežic, ki je podjetje kupil, prične z obratom 1. maja 1922 v na novo in moderno urejenih prostorih. Želimo narodnemu obrtniku mnogo uspeha, ter ga sl. občinstvu toplo priporočamo.

Braslovče. Tu se je vršil v nedeljo 9. aprila v prostorih g. Stancer javni protestni shod organizacije vojnih invalidov, vdov in sirot, na katerem se je razpravljalo o sledečih točkah: 1. Ukinjenje inv. domov ozir. zdravilišč. 2. Zavlačevanje odobritve inv. zakona. 3. Ukinjenje pokojninske likvidature. 4. Redukcija v škodo uslužbencev invalidov. 5. Črtanje dodatkov k pokojnini. 6. Preskrba zadostnega kredita za brezobrestno posojilo. 7. Zavlačevanje vpoklicov k nadpregledu. — V torek dne 11. aprila se je razdelila moka najrevnejšim invalidom, vdovam in sirotam našega okrožja. Moka je bila fina in po ceni. Zatorej se v imenu vseh invalidov, vdov in sirot zahvaljujemo gg. Martin Janežiču in Anton Balantu, posestnikoma milina v Preserjih pri Braslovčah, da sta nam šla na roko in nam dala moko ceneje.

Letuš v Savinjski dolini. Na velikonočni ponedeljek me ni mogla nobena sila obdržati doma. Nekje sem slišal, da priredi Letuška požarna bramba igrokaz »Domen« in sklenil sem takoj, da si to znano mi delo na letuškem odru ogledam. V prostornem podstrešju novozgrajene tovarne barv g. Goričarja so postavili letuški neumorni gasilci svoj nov in ličen oder z lepозaveso, katero nam kaže naš večno lepi Bled. Zagrnjalo se dvigne, mir, par pogledov pevovodje g. Zdojšeka na svoje pevce in pevke in že sem poslušal lepo petje. Mešani zbor nam je zapel par novih in par že tudi Letušanom znanih pesmic, rešil je svojo vlogo dobro dasi so bili aliti ponekod premočni in so možki glasovi zginili, je od tega zbora še mnogo pričakovati. Pod vodstvom neumorno delujočega g. Zdojška, katerega stavljamo gornje savinjsko dol. njegovim kolegom za vzgled, obeta njegov zbor podati letos še marsikaj lepega! Nato so podali »Domna«. Niso mi znana imena igralcev, omenim nai le, da nimam misli koga posebej pohvaliti, vse, vsi so bili na svojem mestu in gre vsem sodelujočim najlepše spričevalo z moje strani in od vseh navzočih, cenim okoli 500 oseb, pa pristrčna hvala za lep užitek. Eno pa ne morem zamolčati. Zdi se mi, da je bil pri vajah navzoč vsak Letušan, Letušanka, in če ne morem razumeti onega smeha pri tragičnih prizorih, to je vse graje vredno. Pri vajah izključite radovedneže in motilce vaše lepe igre! Pa kadilo se je, tako da nisi skoro na oder videl. Gasilci, tu je tudi vaše polje. Zdravo in krepko naprej do zmage!

Iz Ormoža. Malokedaj se iz naših krajev sliši kaj v našem narodnem časopisju, le po mariborski »Straži« ro-

govili nekdo, ki misli, da je obrekovanje in blatenje bližnjega božja čednost. Kakor drugod po naši domovini, je tudi nam vojska pobrala cerkvene zvonove. Po mestu in po župniji se je začelo zbirati prispevke za nove zvonove. Tukajšnji trgovec g. Ivan Veselič je podpisal lepo svoto 15.000 K, stavil pa je pri tem kot predpogoj, da se mu od cerkvene oblasti, da garancija, da bo cerkev v resnici hram božji, hiša miru in ljubezni, v koji se ne bo zabavljalo čez »Sokola« in druge narodne institucije, ki jih vodi jo naši napredni možje. To odlično, načelno in pošteno stališče g. Veseliča priporočamo tudi po drugih župnijah našim možem v posnemanje, upamo pa tudi, da bodo druge narodne hiše v Ormožu storile jednako.

Poročno darilo kralju slovenjgraškega okraja. Iz Slovenjgradca nam poročajo: Tukaj se je vršila dne 19. aprila pod predsedstvom okr. glavarja dr. Marko Ipavica enketa zastopnikov slovenjgraškega, marenberškega in šoštanjkega okraja, duhovščine, učiteljstva, industrijev, veleposestnikov in trgovcev, pri kateri je bilo soglasno sklenjeno, pokloniti Nj. Vel. kralju Aleksandru I. v znak udanosti kot poročni dar krasno vprego za štiri konje s srebrnimi okovi. Vprega bo izdelana v šoštanski tovarni za usnje. V spomin na kraljevo poroko bilo je pri enketi nadalje sklenjeno ustanoviti za slovenjgraški pol. okraj »protituberkulozno ligo« s sedežem v Slovenjgradcu. Tozadevna pravila so že izdelana ter bodo v kratkem predložena v odobrenje pokrajinski upravi za Slovenijo v Ljubljani. Slednjič je bilo pri enketi tudi sklenjeno, pozvati vse občine slovenjgraškega pol. okraja, da podpirajo na dan kraljeve poroke občinske reveže na primeren način.

Turistika in šport.

Celjskemu šahovskemu klubu je ugrabila prerana smrt nadebudnega člana v osebi g. Matko Benčana. Eden izmed prvih, ki so se l. 1920 strnili pod okriljem takrat baš ustanovljenega kluba, si je z vnmom in vztrajnostjo znal priboriti častno mesto zmagovalca na prvem klubovem turnirju. V slavo njegovemu spominu se je na zadnjem občnem zboru 19. tm. vzdignilo vse navzoče članstvo raz sedežev. — Kot glavni sad tega občnega zbora je brez dvoma omeniti soglasno sprejeti poslovnik o članstvu, s katerim so vsa tozadevna doslej višča vprašanja o pravicah in dolžnostih klubašev konečno rešena, in sicer na način, ki bo gotovo zadovoljil vsakega pravega šahista. Med drugim določa ta poslovnik, da lahko postane redni član kluba vsak, kdor je v igri kot taki že verziran in se želi v isto. Le še poglobiti v umetniškem kakor znanstvenem pogledu. S tem se je postavil klub na strogo strokovno, mednarodno stališče, ki mu omogoča zbirati krog svojega ognjišča vse, kar resno ljubi to kraljevsko igro in služi v čast kluba. Poleg rednih pozna poslovnik še ustanovne člane, to je one, ki plačajo v naprej 10-letno članarino (240 Din). — Splošni klubovi turnir je končan in bomo o njem poročali. — Kakor čujemo, se vrši dne 7. maja tl. v Celju match med ljubljanskim in mariborskim šahovskim klubom. Vočigled zmagi, ki jo je odnesel mariborski klub pred nedavnim v Mariboru nad zagrebškim, vlada med interesiranimi krogi silno zanimanje za potek in izid te tekme. Natančnejši razpored iste še pričbimo. — Veliko pozornost vzbujajo tudi korespondenčni turnir, ki ga je ponudil celjski šahovski klub klubu v Litiji.

Splošni turnir celjskega šahovskega kluba je končan. Udeležilo se ga je 21 članov, vsak igralec je moral igrati z vsemi ostalimi po dve partiji. Zmagovalec je postal tisti, ki je dosegel nad polovico možnih točk, to je najmanj 20½ točke. Izid turnirja je sledeči: 1. mesto si je priboril prof. Vagaja s 35½ točkami in je postal s tem klubov glavni igralec. Ostali zmagovalci so: 2. dr. Brunčko s 34½, 3. in 4. mesto delita g. Gajšek in vladni svetnik Lilek s 30, 5. dr. Schwab z 29, 6. g. Zimič z 28, 7. g. Černe s 27, 8. g. Batič s 26½, 9. g. prof. Brodar s 23½, 10. g. Molan s 23 in 11. g. Ninkovič z 20½ točkami. Edina dama, gospa Brunčkova, ki se je tudi udeležila turnirja, sicer ni prišla v skupino zmagovalcev, dosegla pa je 14½ točk, gotovo časten

uspeh. — Ker je klubova naloga, da metodično vežba člane za šahovsko igro, priredi takoj danes v sredo, 26. tm. turnir, v katerem je predpisan damski gambit kot varianta, ki se jo hoče na tem turnirju proučiti. Prijave k turnirju, kakor tudi za vstop v klub, v katerega so vabljeni vsi, ki se zanimajo za šahovsko igro, sprejema tajnik.

Sokolstvo.

JUGOSLOVENSKI SOKOLSKI SAVEZ

Vsem bratom in sestram. O priliki l. jugoslovenskega vsesokolskega zleta v Ljubljani priredi se razstava, katera naj bi kolikor mogoče natančno pokazala razvoj sokolske ideje. Da bo mogoče doseči to namero, je treba nabrati ves material, ki se nanaša na Sokolstvo od početka ustanovitve sokolskih društev do danes, in se radi tega obračamo do vseh starejših bratov, da nam dajo vse predmete, katere imajo še v posesti in jih mogoče hranijo kot stare spominke za razstavo na razpolago. Vsaka stvar se bo lastniku vrnila na zahtevo, v nasprotnem slučaju pa jo porabimo za sokolski muzej. Ako treba, se predmeti prevzemajo po posebnih odposlancih in se prejem istotako potrdi. Pri poštni pošiljavi naj se pridene seznam predmetov in naznani eventuelne želje. Pri dragocenih predmetih naj se iste že pred odpošiljavo naznani, da se bo imelo posebno pažnjo na nje. V trdnem prepričanju, da imajo bratje Sokoli še dosti tozadevnih predmetov v svoji posesti in da jih bodo radevolje dali na razpolago za razstavo, prosimo vse brate, da nam do konca maja 1922. najkasneje naznani vse predmete, katere nameravajo vposlati.

Mednarodna tekma v Ljubljani. Za mednarodno tekmo so do sedaj prijavi svojo udeležbo Francozi, ki javljajo, da se udeležijo zleta tudi razni drugi ugledni člani telovadne organizacije gimnazij, med njimi predsednik Cazalet. Od drugih članov mednarodne zveze do sedaj niso došle prijave, sigurno pa je, da se udeležijo tekme Čehi, Belgijci, Francozi in Jugosloveni.

Dnevna kronika.

Podružnica čebelarkega društva v Vojniku priredi v nedeljo 30. aprila tl. ob 8. uri v šoli čebelarski shod. Predavati bode učitelj g. Miloš Levstik iz Celja ter se proslavi 25 - letnica čebelarkega društva. Pogovorilo se bode tudi o nameravani prireditvi čebelarske vslice v Vojniku. Po shodu bo izlet k čebeljaku sadjarskega viš. nadzornika g. Fran Goričana v Višjo vas. Člani, podružnice, pa tudi drugi prijatelji čebel se vabijo k obilni udeležbi. Čebelarski pozdrav! — Odbor.

Dne 4. maja 1922 se vrši ob 10. uri in pol v Narodnem domu v Mariboru občni zbor gozdarskega društva v likvidaciji in ob jednom ustanovni občni zbor »Jugoslovenskega šumarskega Udruženja, podružnica v Ljubljani«. Naslednjega dne t. j. 5. maja napravijo udeležniki izlet v okolico Maribora, s katerim je združen ogled gozdov na Pohorju in nekaterih lesnoindustrijskih podjetij.

Vlaho Bukovac umrl. V noči od nedelje na ponedeljek je tu umrl za možgansko kapjo profesor na umetnostni akademiji, hrvatski slikar Vlaho Bukovac. Sredi dela je padel našemu Bukovcu iz roke čopič, s katerim si je bil pridobil slavno ime. Bil je eden izmed najizrazitejših prvoboriteljev za impresionistično strujo v slikarstvu že ko ob njenem početku in ji je ostal zvest do smrti. Pariške akademije hranijo več njegovih slik, morda je kot umetnik bolj slovel v tujini nego doma, kakor je usoda skoro vseh umetnikov. Letošnjo zimo je priredil v Pragi še zadnjo kolektivno razstavo obenem s svojima hčerkama. V soboto se je ravno povrnil iz Beograda, kamor je bil kot izboren portretist pozvan, da naslika, kakor smo že poročali, kralja Aleksandra. Naši »stari« so izgubili v Vlahu Bukovcu enega svojih najboljših.

Občinam vse Slovenije! Slovensko ženstvo, združeno v Narodnem ženskem Savezu Srbov, Hrvatov in Slovencev, pošlje te dni potom Pokrajinske uprave za Slovenijo in z njenim priporočilom vsem občinam v Sloveniji pozive, da namesto drugih poročnih daril ter namesto brzozajvnih čestitk kraljevi dvo-

Poštni ček.
rač. 10.598**Podružnica**
Ljubljanske kreditne banke v Celju Telefon
št. 75 in 76

Delniška glavnica 50.000.000 kron.

CENTRALA V LJUBLJANI

Rezervni fondii nad 50.000.000 kron.

Podružnice

v Brežicah, Gorici, Kranju, Mariboru, Ptuj, Sarajevu, Splitu in Trstu. 142 50-11

Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun proti ugodnemu obrestovanju.

Kupuje in prodaja vse vrste vrednostnih papirjev, valut in dovoljuje vsakovrstne kredite.

Prodaja srečke državne razredne loterije.

jiči darujejo prispevke za »Dom kraljice Marije«. Slovenske občine, to je najlepši in najplemenitejši dar, ki ga bo naš kralj najbolj vesel! Saj je on sam izrazil željo, naj se porabi denar namesto za svatbene svečanosti za humanitarne in kulturne namene. Slovenci, Slovenke, spoštujte željo blagega našega kralja in prispevajte za Dečiji in materinski dom! Vsi pomembnejši darovalci se vključijo v lep album, ki ga na dan poroke poklonimo svojemu vladarju in vladarici. — »Narodni ženski Savez SHS«, slovenski del.

Dragocenost vsake liše je lekarnarja Fellerja prijetno dišeči »Elsafluid«, najboljšo sredstvo za drgnjenje hrbta, rok, nog, in celega telesa, kot kosmetikum za negovanje zob, zobnega mesa, ust glave itd. Močnejši in boljši kakor francosko žganje. 3 dvojnate steklenice ali 1 specialna steklenica skupaj z ovčjem in poštino za 72 K pošilja: Eugen V. Feller, Stubica donja, Elsatrg št.356, Hrvatsko. ce

Narodno gospodarstvo.

III. vseslovenski trgovski shod se vrši v nedeljo, dne 30. aprila t. ob pol 9. uri zjutraj v veliki dvorani Narodnega doma v Celju. Dnevni red: 1. Problem sanacije valute. Poroča ravnatelj Zadrudne Zveze Janko Lešničar. 2. Aktuelna prometna vprašanja. Poroča I. Mohorič. 3. Organizacija trgovskih zvez. Poroča ravnatelj Franc Marinšek. 4. Slučajnosti. Udeležba trgovskega shoda je dolžnost vsega organiziranega trgovstva v Sloveniji, da si za črta program delavnosti za tekoče leto in precizira svoje stališče v vseh javnih in gospodarskih vprašanjih. Udeležbo je prijaviti pripravljalnemu odboru trgovskega gremija v Celju, ki bo skrbel za prenočišča zunanjih udeležencev.

Carine prost uvoz dinamomotorjev, elektromotorjev itd. Po odloku C. br. 61602 so elektromotorji, dinamostroji iz tarifne številke 642 uvozne tarife prosti od uvozne carine, če jih uvozijo industrijci, obrtniki itd. za lastno potrebo in če se pri carinjenju predloži tozadevno potrjeno trgovske zbornice, da so ti stroji zares za lastno potrebo dotičnega uvoznika. Po pripombi k tarifni številki 642 pa so taki motorji in stroji prosti od carine samo, če se predloži potrjeno ministrstva za trgovino in industrijo, da se taki predmeti ne izdelujejo v zemlji. Ker si ti dve določbi navidezno nasprotujeta in si niti uvozniki, niti trgovske zbornice in carinski organi niso bili na jasnem, ali je za carine prosti uvoz zadostno potrjeno trgovske zbornice ali pa se mora predložiti razven tega še potrjeno ministrstva za trgovino in industrijo v Beogradu, je na intervencijo trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani generalna direkcija carin dala carinarnicam sledeča navodila in pojasnila: Odlok ekonomsko-financijskega komiteja C. br. 61602 od 22. sept. 1920, ki je po členu 130 ustave uzakonjen, ostane neodvisen od spremenjene in dopolnjene splošne carinske tarife v polni veljavnosti. Zaradi tega zadostuje, da uvozniki, ki so označeni v točki I. omenjenega odloka (industriji, obrtniki, kmetovalci itd.) pri uvozu dinamomotorjev, elektromotorjev itd. predložijo samo potrjeno trgovske zbornice, odnosno kmetijske podružnice in se jim morajo stroji na temelju tega potrdila na carinarnici odpraviti prosto od carine. To ugodnost uživajo tudi samoupravna telesa (občine, okrajni itd.). Potrjeno ministrstva za trgovino in industrijo, da se taki stroji in motorji ne izdelujejo v državi, morajo v svrhu oprostitve od carine predložiti oni uvozniki, ki niso industrijalci, obrtniki ali kmetovalci, torej vsi oni, katerim trg. zbornice v smi-

slu odloka C. br. 61602/20 ne smejo izdati v tem odloku predpisanega potrdila (n. pr. trgovci itd.).

Lastnica in izdajateljica:
Zvezna tiskarna v Celju.Odgovorni urednik: Lic. Edvard Šimic.
Tiska: Zvezna tiskarna v Celju.Boljši gospod išče 435
meblovano sobo

ako je mogoče v bližini kolodvora. Cenjene ponudbe pri slugi v carinarnici v Celju.

Velik, bel, poniklan, še dobro ohranjen
štedilnik se prodaja.FR. ČMAK, Ojstriškavas 37,
423 pošta Sv. Jurij ob Taboru. 1-1**Učitelja za francoski jezik** išče brihtna glavica. Pogoji znanje jezika tekom enega leta. Naslov 404 pove uprava lista. 3-3Sprejme se čedna
natakarica,

katera je že v večjih gostilnah servirala. Naslov pove posredovalka Sager v Celju, 435 Aleksandrova ul. št. 9. 2-1

Trgovski LOKALna prometnem kraju na deželi se
423 **odda v najem.** 3-2
Vprašanja pod »Lokal« na upravništvo.**Bukova nasekana****drva**
in **bukovo oglje**430 **kupuje** na vagone
P. Higersperger, Celje
Gregorčičeva ulica št. 3**Ant. Lečnik**urar in juvelir
Celje, Glavni trg št. 4
(prej Pacchiaffo). 8**Andrej Oset**332 Maribor 10-8
Aleksandrova c. 57 Telefon 88
trgovina z deželnimi pridelki,
drvmi, premogom ter vinom
se priporoča za nakup in prodajo po
najugodnejših cenah.
Brzjav: Andrej Oset Maribor.**Svakovrsno**
ljekovito bilje(lipov cvijet, bazgov cvijet,
kamilice, lišče, korijene itd.)

kupuje, upute sa sabiranje daje

G. Hoffmann i dr.
Maribor, Ropitarjeva ul. 11Podružnice: Veliki Bečkerek (Banat),
Rumden-A Serrestrasse 5, Timisoara
(Rumunia), Balmazujvaros (Madjarska)
424 2-2**Stanovanje**v Mariboru, zelo lepo, blizu parka, obstoječe iz 4 sob in kuhinje, se **zamenja** po mogočnosti z enakim v sredini mesta Celje. V stanovanju je povsod električna razsvetljava. — Natančneje se poizve pri slugi v carinarnici v Celju. 433**Lepo stanovanje**v Mariboru, obstoječe iz 4 sob z vsemi pritliklinami, **se zamenja** z enakim stanovanjem ali enodružinsko hišo v Celju. Ponudbo pod »Banka« 311 na upravo lista. 8-3**RAZGLAS.****Dražba lovov v mariborskem okraju.**

Dražba lovov v mariborskem okraju se vrši po sledečem redu:

- Dne 8. maja: Ciglence, Dragučova, Sp. Dupljek, Grušova, Sv. Marjeta na Pesnici, Sv. Martin pri Vurbergu, Sv. Peter pri Mariboru, Vosek.
Dne 9. maja: Cirknica, Dobrenje, Gradiška, Št. III v Slov. gor., Kaniža, Pesnički dvor, Plač, Selnica na Muri, Vrtniče.
Dne 10. maja: Jelovec pri Kamnici, Kamnica, Krčevina, Sv. Križ, Selnica na Dravi, Svečina, Bresternica, Vukovski dol.
Dne 11. maja: Sv. Jurij ob Pesnici, Zg. Sv. Kungota, Ploderšnica, Polička vas, Slemen, Sp. Šentjakovski dol, Zg. Šentjakovski dol, Špičnik.
Dne 12. maja: Bistrica pri Limbušu, Bistrica pri Rušah, Činžat, Lehen pri Ribnici, Loka, Sv. Lovrenc na Pohorju, Recenjok, Rudeči breg.
Dne 13. maja: Fram, Gorica, Sp. Hoče, Ješenca, Sv. Marjeta na Dravskem polju, Orehova vas, Pivola, Rače.
Dne 15. maja: Dogoše, Morje, Pobrežje, Ranče, Razvanje, Studenci, Tezno.
Dne 16. maja: Sv. Ana, Brezje, Jelovec-Makole, Lušečka vas, Modraže, Pečke, Pekel, Poljčane, Stanovsko, Stopno, Žabljek.
Dne 17. maja: Slov. Bistrica, Zg. Bistrica, Cigonca, Črešnjevce, Laporje, Zgornja Ložnica, Sv. Martin na Poh., Ritožnoj, Smrečno, Studenice.
Dne 18. maja: Bojtina, Bukovec, Dežno, Hošnica, Kalše, Kovača vas, Sp. Nova vas, Ogijenšak, Oselj.
Dne 19. maja: Frajhajm, Gabernik, Pokoše, Sp. Poljskava, Zg. Poljskava, Pretrež, Šentovec, Vrhloga, Vrhole.
Dne 22. maja: Drvanje, Korena, Kremberg, Sv. Lenart, Zg. Ročica, Šetarova, Ra-dehova, Zimica.

Dražba se vrši od 8. do 15. maja v veliki dvorani okrajnega glavarstva od 16. do 19. maja v občinski pisarni v Slov. Bistrici, 22. maja v občinski pisarni pri Sv. Lenartu.

Z dražbanjem se začne vsak dan ob 8. uri zjutraj in sicer se kličejo občinski lovi po redu, po katerem so navedeni v tem razglasu.

Okrajno glavarstvo v Mariboru, dne 18. aprila 1922.
472 Okrajni glavar: dr. Lajnič s. r.**ZAHVALA.**

Za mnogoštevilne izraze iskrenega sožalja, ki so nam došli povodom smrti našega nepozabnega soproga, očeta itd. gospoda

Josipa Praznik

za poklonjene vence ter za čaščečo zelo mnogobrojno udeležbo pri pogrebu, se tem potom vsem najpri-srčneje zahvaljuje

Žalujoča rodbina Praznikova.**Stavbeno in galanterijsko kleparstvo**
Franjo Dolžan Kralja Petra cesta **CELJE** Kralja Petra cesta
izvršuje vsa dela točno in solidno. = = = Cene zmerne.
53 Preračuni na razpolago. 52-15Trgovina z galanterijskim in modnim blagom,
▷ ženskim in moškim perilom ter igračkami ◁**FRANC KRAMAR**144 50-11 poprej **Prica & Kramar**
Na drobno! **CELJE** Na debelo!

Zaloga cigaretnih papirčkov in stročnic.